

D/61
Kansli
Fertskrift

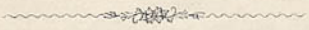
V:3D

TVÅHUNDRAÅRIGA MINNET

AF

PEHR BRAHE,

DEN 12 SEPTEMBER 1880.

KUOPIO,

KUOPIO NYA TRYCKERI.

1880.

GREFVENS TID.

I Suomilandet suckade det fordna Wäinöfolk,
Och sorgsnare ljöd Kantele, den enkla sångens tolk;
Likt qvällens sky i vinterdar dess synrand blodröd sken,
Dess rätt var kränkt, dess frihet var ett bleknadt minne ren.

Dess gudar fallne. Fridens ord predikades. — Det ljöd
Så sällsamt dock i tid af mord och barbari och nöd,
Der våldet skröt och dygden dog, der svärdets spets skref lag
Och vantron smög omkring och log, en dverg med vridna drag.

För ljus och tro nyss föll ändå en hugstor kung i Nord,
Och Finland gaf sin gärd också, i mannabragder spord;
Än faller rikt på häfdens blad den stridens sagoglans —
En ny, en bättre Iliad, om dess Homér blott fanns!

Men, tappre krigare, hvi drog du hän till fjerran strand?
Du hade fiender allt nog uti ditt eget land:
Du kunde kämpat äfven här en strid af samma slag,
Och blef hvar lager, vunnen der, ej här ett nederlag?

I bergens djup satt Hiisis ätt och hvälfde onda råd,
Och mörkret häfdade sin rätt ännu med mångt dåd:
När mordlust stänkte rödt ett fält, när bålet redde qual,
Då skallade ett hånskratt gällt ur trollens dunkla sal.

Likt stjernan, som emellan natt och gryning hänger half,
 Var tidens ljus, men solen satt ännu i Pohjas hvalf,
 Och ingen Wäinämöinen fanns, som lossade dess band
 Och väckte lif och spridde glans omkring det öde land.

Och ingen hörde folkets rop: hvem lyss i stridens dån,
 När hatets klingor drabba hop, till sårad kämpes bön?
 Till kungasalen var så långt — dock, hafvet skilde minst,
 Men riddarsinnet var så trångt: såg mest på rof och vinst.

Hur mången oförrätt sjönk ned i grafvar utan spår,
 Hvad landet bar, hvad folket led — o, som en suck det går
 Ifrån de dödas tysta gård, en suck af ändlöst ve,
 Djup, som en anderöst, och hård som en förbannelse!

Men se dig kring! Den gångna tid, kan hon ej ställa fram
 En enda bild af tröst och frid inom sin svarta ram?
 Det blir så qvafv, det känns så tungt — historiens genius, säg,
 Gifs ingen vänlig hvilopunkt uppå den dystra väg?

En finns, som ej förgätas kan! Gud såg till landets nöd
 Och sände ut en ädel man, en fader, till dess stöd.
 Som ljuset klar och blid han kom, som länge bidad vår,
 Och lag och ordning vände om igen i *Brahes* spår.

Vidt skådade hans blick: han såg ej endast land och sjö,
 Såg kärnan ock i folkets håg, ett mäktigt framtidsfrö,
 Men utan odling, utan vård, dess telning växte vild
 I skogens natt, i Tapios gård, och frukten blef förspild.

„Hvad? fostras landets söner blott till kamp för dagligt bröd
 Och till gladiatorns hårda lott, en namnlös offerdöd?
 Det blod här rann, det mod här brann i mången hjertesjäl,
 Bär det ej vittne om en ann bestämmelse jemväl?”

Ett folk, som kämpar och som dör för Gud och konung så,
 Det har ett hjerta innanför, ej armar blott, som slå;
 Det bär inom sig nog beslut och spänstighet och nerf,
 Men prägle dem till storhet ut också i lifvets värf.

Du Sveas hägn och trogna vakt, du stam af härdadt stål!
 Jag lösa vill den trolldomsmakt, som skymmer än ditt mål,
 Vill grunda för ditt fria mod på lagerskuggad plan
 En ny arena, utan blod, en högre vädjoban.

Se, anden har också sin verld, och forskarn öfvar der
 Sin vapénbragd, men tankens svärd hans enda vapen är;
 Det helar mer, än det ger sår, det skiljer murken topp
 Från tidens träd och hvar det slår, der rinna stjernor opp.

Omgjorda dig med det och tag engång ditt säte in
 I folkens stora brödralag och ljusets segrar vinn!
 Då skall min skugga skåda rörd ännu från murad graf
 Och glädas stilla åt hvar skörd min stiftelse dig gaf.“

Så talade med ljusnad blick — nu är det sekler sen —
Per Brahe, der han tankfull gick i borgesal allen
 Och planer hvälfde i sin själ, allt i den mörka tid,
 För Suomilandets framtidsväl, för ljus och rätt och frid.

Och vetenskapen, biltog förr, förklarad här i bann,
Vid Auras strand en tempeldörr omsider öppnad fann:
Ett fäste tanken fick, ett hem, och forskningen en härd,
Och dikten slöt sig blygt till dem, ett barn af högre värld.

Det goda står ej fullväxt fram, det gömmer tyst sitt frö,
Som uti skogen furans stam, som kornet under snö,
Det slumrar uti köld och natt, men faller sol derpå,
Då vaknar det och stiger gladt mot ljuset i det blå.

Så dagades här småningom: på mörker, våld och strid
En stund af frid och oväld kom, den kom „i grefvens tid;“
Den tiden var så blid, så klar, så vidt från andra skild,
Och därför dröjer minnet kvar och drömmer vid dess bild. —